

INFORMATIU AGENDA 21 ESCOLAR DE LLEIDA

Número 3. Any 6. Desembre 2011

INFORMACIÓ DE L'AGENDA 21 ESCOLAR

REPARTIMENT DELS RECURSOS PER A ACTIVITATS D'HORT I JARDINERIA

Durant els mesos de novembre i desembre s'ha realitzat el repartiment de la major part dels recursos per a activitats d'hort i jardineria.

- Repartiment gratuït de **palots** de fruita per reutilitzar-los per poder fer hort i/o jardineres, amb la malla de protecció corresponent.

La cooperativa Fruilar és qui ens ha cedit 30 palots que s'han distribuït entre 11 centres escolars (EBM Vailet, ESC Alba, ESC Camps Elisis, ESC El Segrià, ESC Espiga, ESC Joan Maragall, ESC Magraners, ESC Príncep de Viana, AT Copa d'Or, COL El Carme, EE Llar de Sant Josep).

- Repartiment gratuït de **compost** procedent de la Planta de Compostatge del Segrià, per adobar els horts, en sacs de 20 kg. S'han distribuït 63 sacs entre 14 centres escolars (EBM Gargot, EBM Raïmat, EBM Vailet, ESC Alba, ESC Camps Elisis, ESC Ciutat Jardí, ESC Espiga, ESC La Mitjana, ESC Magraners, ESC Príncep de Viana, INS Joan Oró, INS Maria Rúbies, COL El Carme, EE Llar de Sant Josep).
- Repartiment gratuït de **bales de palla** per fer encoixinament protector i/o marcar zones de pas i de conreu. S'han distribuït 10 bales de palla, 2 per centre, a 5 centres escolars (EBM Magraners, ESC Magraners, INS Joan Oró, CE El Segre, EE Llar de Sant Josep).

Un cop tornats de les vacances nadalenques es repartirà:

- **compost** en volums grans (big bag), recurs gratuït;
- comanda col·lectiva (recursos de pagament) de **grava i terra base** per a hort i/o jardineres, principalment en palots.

Moltes gràcies a Fruilar per la seva atenció, bona disponibilitat i facilitats a l'hora de subministrar i recollir els palots.

Moltes gràcies a la Brigada de Jardineria de l'Ajuntament, que han col·laborat amb el programa en el repartiment del material als centres, i a la Planta de Compostatge del Segrià.

Esperem que aquests recursos us siguin útils i fructífers!

MÉS FORMACIÓ...

Durant el desembre han continuat les diferents propostes de formació.

Curs “Un hort a l'escola”

- Sessió sobre el compostatge i les seves possibilitats a l'escola (1 de desembre), amb Joan Solé, de Roda, a l'ESC Riu Segre.

Properes sessions:

- Dijous, 19 de gener i 2 de febrer: Presentació i intercanvi d'experiències d'hort escolar

Curs “Més biodiversitat a l'escola”

- Taller sobre reproducció de les plantes, amb Jordi Toll, mestre jardiner, a l'ESC Parc de l'Aigua. Llavors, bulbs, esqueixos,...

Properes sessions:

- Dilluns, 16 i 30 de gener

Recordeu que podeu consultar els materials (presentacions de les sessions i altres informacions) de les diferents propostes de formació a la pàgina web del programa:

<http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida/>

entrant a l'apartat de formació i triant el curs que us interessi.

“AVUI DINEM... 100 % HORTA DE LLEIDA”

El 15 de desembre, dotze escoles de Lleida (ESC Ciutat Jardí, ESC Espiga, ESC Francesco Tonucci, ESC Joan XXIII, ESC Joc de la Bola, ESC Països Catalans, ESC Parc de l'Aigua, ESC Pràctiques I, ESC Pràctiques II, ESC Riu Segre, ESC Sant Jordi, ESC Terres de Ponent) i 2.700 alumnes han participat en aquesta proposta, amb un total de 2.700 alumnes.

Amb l'objectiu de difondre els aliments i l'agricultura de Lleida, i per demostrar que cuinar un àpat amb productes locals i de

A les escoles
avui dinem...
100% horta de lleida

temporada és possible, s'ha organitzat un dinar “100 % Horta de Lleida” a les escoles.

A més de les escoles implicades, hi ha participat els proveïdors: Mafriseu (IGP Vedella del Pirineu), Cal Brou, Del Tros a La Llar, Hortalisses Torrelles, DO Pere de Lleida – Edenia, AFRUCAT.

El menú, proposat gràcies a la col·laboració de Lluís Badia, cuiner de l'Escola Espiga i de 'La cuina del Lluís', i amb les aportacions de l'Associació All Cuiners i del seu president, Sr. Mateo Blanch, ha estat: crema de verdures de temporada de l'Horta de Lleida, estofat de vedella Bruneta amb pera Edenia, poma al forn amb Torrò d'Agramunt. Boníssim!!!

Les famílies han rebut un tríptic informatiu de la proposta, de les avantatges de consumir productes de temporada i locals (aliments d'altíssima qualitat, reducció dels costos energètics de transport i reducció de l'emissió de CO₂, enfortiment de l'economia local) i les receptes, per tal de poder-les fer a casa.

avui dinem... 100% horta de lleida!

El menú que heu menjat avui a l'escola és un menú saludable i molt fàcil de fer. Posen a la cuina amb els pares i prepareu la vostra Horta de Lleida a casa!

Aquest menú ha estat proposat pels cuiners Lluís Badia i Mateo Blanch de l'Escola Espiga i de 'La cuina del Lluís' i amb les aportacions de Sr. Mateo Blanch, president de l'Associació All Cuiners.

de primer...

Crema de verdures de temporada de l'Horta de Lleida

Pelen la carbassa i les patates, les tallen en daus. Netegen i tallen els porros. A l'olla on farem la crema, sofreïm els porros, la carbassa i les patates. Una vegada caramel·litzats es cobriren amb aigua i ho deixem a foc mitjà fins durant 15 minuts amb un picot de sal. Quan arribi el bull comptem 20 minuts, ho apartem del foc i ho filtrarem.

El crostons: tallen el pa en daus i els fiquen al forn a una temperatura suau fins que s'orosen.

Serven la crema en un plat de sopa, al damunt fiquen els crostons de pa i finalment una gota d'oli d'oliva verge extra.

Ingredients per a 4 persones

- 200g de carbassa
- 100g de patates
- 100g de porros
- 2 patates
- 100g de pa
- 200ml de llet
- 100ml de mantega
- 100ml de brou
- 100ml de sal
- 100ml de oli
- 100ml de mantega
- 100ml de brou
- 100ml de sal
- 100ml de oli
- 100ml de mantega
- 100ml de brou
- 100ml de sal
- 100ml de oli

com a segon...

Estofat de vedella Bruneta amb pera Edenia

En una cassola fregim amb oli la cebeta ben picada, i quan estigui daurada, afegim el bonquet rufat. Ho cop sofregim, fregim la carn amb la fulla de bober i els alls i cobrim la viande amb aigua. Hi afegim la pastinaga tallada a rodanxes i ho salem. Deixem que bulli durant una hora aproximadament.

Pelom les peres tallades a quart sense el cor i les sucroem amb un raig de llimona. Preparem un allinatge dissolent aigua i sucre i ho coem a foc lent amb la pell de la llimona i la canyella. Al cap de 5 minuts ja hi podem posar les peres i deixar-les bullir fins que estiguin toves.

Serven l'estofat en un plat sopet i posem la pera tallada a damunt.

Ingredients per a 4 persones

- 200g de carn de vedella bruneta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta
- 100g de pasta

Poma al forn amb salsa de torrò d'Agramunt

Netem bé les peres i les tallam a prop de la cua fent una tija d'1 cm de gruix per poder treure'n el cos. El cos el neteja ho de treure amb la part de baix de la poma. Posem la mantega i la canyella dins del forn i la aprem amb la rodanxa de la cua.

Posem les peres en una safata per amar al forn amb el sucre per sobre. Ho coem al forn a 180°C fins que el sucre es caramel·litzi. Les peres estiguin còcides. Vertorem el sòs d'agramunt amb la fet fins aconseguir una textura semblada.

Posem la poma fregida al mig del plat i al costat la salsa de torrò.

Ingredients per a 4 persones

- 4 peres grans de lleida
- 100g de Torrò d'Agramunt
- 100g de mantega
- 100g de sucra
- 100g de brou
- 100g de sal
- 100g de oli
- 100g de mantega
- 100g de brou
- 100g de sal
- 100g de oli

...i les postres

Escola Espiga

EN XARXA AMB LA XESC

“APRENEM DELS NOSTRES RESIDUS” A CORNELLÀ DEL LLOBREGAT

“Aprenem dels nostres residus a Cornellà de Llobregat” és un material didàctic pensat pel professorat participant en el curs de formació d'Escoles per a la Sostenibilitat de Cornellà en el curs 2010-2011. Un material en el que han participat 10 centres de la ciutat, sent el primer exemple concret de treball col·lectiu de la Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Cornellà. Hi ha col·laborat també dels departaments de Medi Ambient i Sostenibilitat i d'Educació de l'Ajuntament, el Centre de Recursos Pedagògics i l'empresa Viladruaeducacio.com..

Els materials didàctics consten de sis propostes educatives, classificades pels diferents nivells educatius: un conte per educació infantil, una maleta de residus per

TRIAR PER MILLORAR

REDUIR, RECICLAR, REUTILITZEN I ENS REUNIR

APRENEM DELS RESIDUS A CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Cicle Superior
 Document Didàctic
 Material
 Projecte educatiu
 Activitats complementàries
 Orientacions didàctiques
 Annexos

cicle inicial, una maleta diferent per cicle mitjà, un joc de sobretaula per cicle superior, una webquest per ESO, batxillerat i cicles formatius i la Televisió dels Residus, que poden fer servir tots els nivells i fins i tot oberta a tota la ciutadania.

Podeu veure tots els materials didàctics i les aportacions fetes pels centres escolars a la TV dels residus al següents enllaç: <http://citilabpro.eu/tvresidus/>

ELS TALLERS DE LA CONFERÈNCIA CATALANA

Durant la II Conferència Catalana de joves “Tinguem cura del planeta”, els participants van poder escollir 10 tallers comunicatius per fer arribar el missatge del que s'està fent en els centres educatius de Catalunya per la sostenibilitat del planeta i de la societat.

De cadascun d'aquests tallers en va sortir una creació artística que podeu trobar a: http://www.scea.cat/confint_documents_confcat.htm

Hi podreu trobar: pòsters, una pancarta artística, la “Carta” amb música i lletra, idees per muntar una xerrada, jocs per als més petits (de 3 a 6 anys i de 6 a 10 anys), una notícia per a la ràdio, un perfil i una pàgina de facebook... I molt aviat: la representació de la Carta, un vídeo,...

NOTÍCIES DELS CENTRES

“Confitem olives” a l’Escola Joan XXIII

“Des de l’Escola Joan XXIII us oferim la nostra recepta per confitar olives, una activitat dels alumnes de 2n de primària.

Amb les olives que hem collit de l’olivera que tenim a l’entrada de l’escola.

1. Posar les olives dins d’un pot de vidre. Omplir-lo d’aigua fins dalt.
2. Cada dia canviar l’aigua. Fer-ho durant 11 dies.
3. Després fem salmorra (aigua+sal) i omplir el pot d’aquesta aigua. A més a més hi posem farigola, timó, romer, pela de taronja i unall.
4. Ho mantenim durant 6 mesos.

Plantada d'arbres a l'Escola Terres de Ponent

L'Escola Terres de Ponent va celebrar el passat 25 de novembre una jornada de plantació d'arbres de diferents tipus i mides al pati de l'escola, en col·laboració amb l'associació Forest. A l'activitat hi van participar alumnes i mestres i cada família va apadrinar un arbre. D'aquesta manera, cada família ha de cuidar un temps fins que arrel·li.

El dia abans, la companyia Albada Verda Titelles va oferir als alumnes de l'escola dos espectacles de titelles: "Animalets animats", adreçat als alumnes d'escola bressol, educació infantil i cicle inicial; i "El secret d'en Pau", adreçat als alumnes de cicle mitjà i cicle superior. Els nens i nenes de l'Escola Bressol Municipal del Secà van assistir també a

l'espectacle de titelles.

"Reduïm la brossa i conservem el nostre entorn" a l'Escola Magraners

"Un any més iniciem el nostre projecte d'Agenda 21 que, a més del treball que fan els alumnes en l'hort i les jardineres de l'escola, també implica la participació en la campanya fem menys brossa a l'escola i altres activitats i subprojectes dedicats a la reutilització, el reciclatge i la reducció (Les anomenades 3R)"

Podeu veure més fotos a:

[https://picasaweb.google.com/103737300403604716917/ProjecteLes3RCM#Centre de Lleida](https://picasaweb.google.com/103737300403604716917/ProjecteLes3RCM#Centre%20de%20Lleida)

**ARA
ACTUEM
PATI NET
RECICLEM
REUTILITZEM
REDUÏM BROSSA
TREBALLEM L'HORT
SEMBREM A L'HIVERNACLE
PLANTEM ARBRES AL PATI
MENGEM FRUITA EL DIJOURS
CONSERVEM L' ENTORN NATURAL**

... I UN NADAL MÉS SOSTENIBLE

Pessebre del Col·legi El Carme

“Aquest Nadal hem fet un pessebre molt especial!. Tots els alumnes de l’escola des de els més petits als més grans hem utilitzat ampolles de plàstic per realitzar les figures. Us agrada?. Que tingueu un BON NADAL I FELIÇ ANY NOU!”

Reciclem també al Nadal

“Els alumnes de l’Escola Joan Maragall elaborem cada Nadal un pessebre amb tot tipus de material reciclat(plàstic, llana ,pinyes, cartró...). Us presentem una mostra!”

Nadal a l’EBM Raimat

“Aquí teniu les fotos del nostre detall de Nadal, fet amb fang blanc, i del nostre arbre, que reutilitza els CDs... Però el més reciclador de l’escola aquests dies és el tronc, que s’ho menja tot!!!: peles de mandarina i taronja, trossos de galeta,...”

EL NADAL SOLIDARI I SOSTENIBLE DEL GEGANT DEL PI

A l'Escola Bressol El Gegant del Pi, els nens i nenes hem fet uns **Arbres de Nadal** divertidíssims, amb **material de rebuig**, i en acabar, els hem repartit pels comerços i Mercat del nostre barri, la Zona Alta, tot desitjant **Bon Nadal**.

EBM Secà

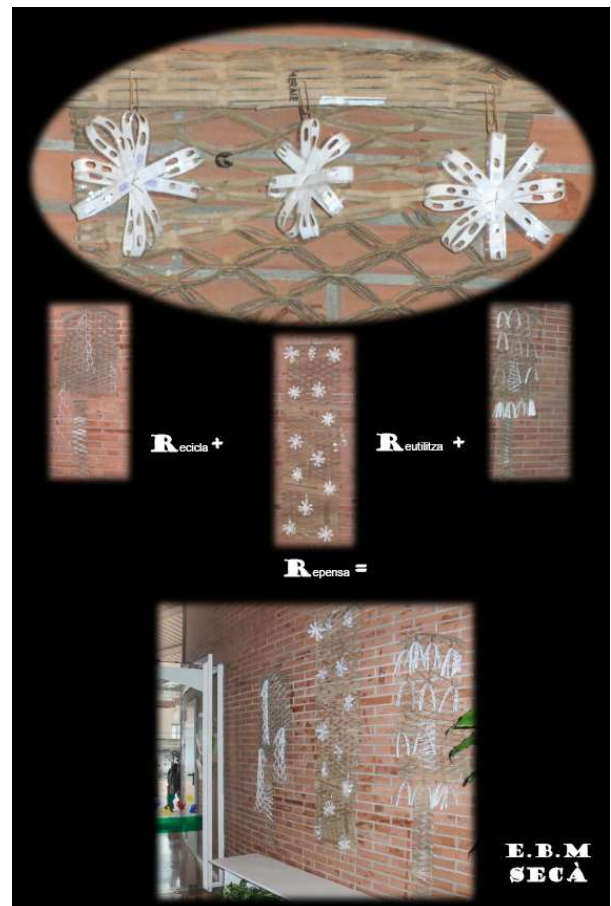

Arriba Nadal i un any més, pensem en dissenyar elements decoratius per ambientar l'escola. Aquest curs, hem creat una proposta que sorgeix de confrontar dues exposicions que ens proposa el Centre d'Art la Panera: La "R+R+R" (recicla + reutilitza + redueix) i la de Ignacio Uriarte, que utilitza per a la seva creació artística material d'oficina.

La nostra proposta doncs, recupera per una part, material de rebuig que generem al despatx de l'escola i per l'altra la idea de l'artista de crear a base de repetir, seriar...

Presentem la nostra proposta que acompanyarà el pessebre de cartró cedit per Mireia Marín, mare de l'escola i arquitecta.

Esperem que us agradi.

US CONVIDEM...

... al mercat “De l’hort a taula”

Les properes edicions del mercat són els propers diumenges 8 de gener i 5 de febrer, de 9 a 14h.

Com sempre, a la plaça Sant Joan, aquest mercat de proximitat, pensat perquè productors i elaboradors de productes agroalimentaris puguin vendre i promoure els seus productes directament al consumidor. Els productes que hi podreu trobar són vi i licors, melmelades, bolets i conserves, oli, formatges i altres derivats làctics, fruita i verdura, carn i embotits i mels i plantes aromàtiques.

venda
de productor/a
directa
a consumidor/a

... al mercat de la joguina de 2ª mà de Creu Roja

El dijous 22 de desembre, d'11 a 14h i de 17 a 20h, a la Pl. Sant Francesc.

El mercadet té l'objectiu allargar la vida útil de les joguines, evitant la necessitat de consumir joguines noves.

Els patges reials, i els nens i nenes interessats, poden intercanviar joguines velles en bon estat, però ja en desús, per altres de més interessants.

... al pessebre ecològic de Magraners

Els propers dies 25 i 26 de desembre, de 18 a 20h, l'Associació Ecològic-Cultural dels Magraners, organitza el seu tradicional pessebre vivent, ecològic i musical al costat de l'hangar, darrera del pavelló poliesportiu.

En aquest Pessebre Vivent (el segon més antic de Catalunya) veïns i veïnes de totes les edats elaboren i recreen cadascun dels quadres (39 quadres i 120 figurants).

El pessebre està construït bàsicament amb materials reciclats (brics, llaunes de refresc, ampolles de plàstic, palets de fusta...). Com a novetat d'enguany s'incorporen dues noves construccions fetes amb bales de palla.

TRIA I REMENA...

Guia de bones pràctiques ambientals de la UdL

La Universitat de Lleida ha elaborat 10 guies i pòsters que recullen bones pràctiques ambientals i propostes per ambientalitzar les compres en els grans àmbits de treball de la universitat. Hi podeu trobar guies sobre:

- Tasques administratives
- Funcionament general
- Manteniment
- Restauració
- Jardineria
- Higiene i neteja
- Àpats massius i festes populars
- Conferències: seminaris i jornades
- Informàtica
- Copisteria i reproducció d'imatges

Podeu consultar els documents a:

<http://www.udl.cat/organs/vicectors/vdc/mediambient/docs.html>

Quasi tot sobre hort

En Joan Solé, de Roda, ha elaborat uns amplis documents d'informació sobre hort i jardí escolar, que podeu consultar al web d'Escoles Verdes. Trobareu la informació organitzada en capítols com: l'hort, un espai educatiu i de relació; l'agricultura ecològica; on i com fer hort; eines, estris, aparells i maquinària per treballar l'hort i el jardí; la terra i la fertilitat; organització dels conreus, les plantes i el seu cultiu; l'hort mes a mes; el viver; la salut de l'hort i el jardí; i glossari.

Els podeu descarregar a:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/dmah/menuitem.8f64ca3109a92b904e9cac3bb0c0e1a0/?vgnnextoid=d530a38a8d597210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchanel=d530a38a8d597210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

La ruta és: Escoles verdes/ Contextos d'acció / Les escoles estem treballant en.../ Àmbits temàtics/ Hort i jardí escolar.

Molt recomanable!!!

PER PENSAR... I ACTUAR

- **La COP17 a Durban acaba amb sabor a poc**

Del 28 de novembre al 10 de desembre ha tingut lloc a Durban la 17a Conferència de les Parts (COP17) de Nacions Unides sobre Canvi Climàtic.

A la cimera del clima de Durban dos han estat els temes centrals: el futur del Protocol de Kyoto, que conclou el 2012, i la capacitat per establir mecanismes en la reducció d'emissions, i la posada en marxa del Fons Verd per al Clima, amb l'objectiu teòric de donar suport als països pobres en la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic. La cimera ha acabat amb la sensació que es salva els mercats, però no el clima.

A continuació trobareu alguns articles que recullen el que ha estat la cimera.

[http://www.eldebat.cat/cat/notices/2011/12/un_balanc_de_la_cimera_a_durban_93712.php](http://www.eldebat.cat/cat/notices/2011/12/un_balanc_de_la_cimera_del_clima_a_durban_93712.php)

http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_idiom_a=1&seccio=6&num_noticia=445725

<http://fximeno.blogspot.com/2011/12/durban-5-preocupat-no-decebut.html>

**US DESITGEM
BON NADAL! I MILLOR ANY NOU!
BONES VACANCES!**

Agenda 21 Escolar de Lleida

Ajuntament de Lleida

c/ Tallada, 32, 2^a planta. 25002 Lleida

Tel. 973 700 455 Fax. 973 700 459

A/e: agenda21escolar@paeria.cat

Web: <http://sostenibilitat.paeria.cat/agenda-21/agenda-21-escolar-de-lleida/>